

T.C.
TİCARET BAKANLIĞI

7/34910
GK 26

Sayı : E-69602026-610
Konu : Soru Önergesi (7/34910)

/606 35532

16.1.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 21.10.2020 tarihli ve 43452547-120.07-E.726075 sayılı yazınız.

İlgide kayıtlı yazıları ekinde yer alan, Adana Milletvekili Sayın Orhan SÜMER tarafından verilen 7/34910 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerini ve gereğini arz ederim.

Ruhsar PEKCAN
Bakan

Ek : Soru Önergesi Cevabı (3 sayfa)

Bu belge güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Belge Doğrulama Kodu:

<https://www.turkiye.gov.tr/ticaret-bakanligi-ebys>

Adres: Üniversiteler Mah.Dumlupınar Bul. No:151 Çankaya/ANKARA
Telefon No: 0 (312) 449 1494 Faks No: 0(312) 449 1341
e-Posta: stratejisoruonergeleri@ticaret.gov.tr
İnternet Adresi: www.ticaret.gov.tr
KEP Adresi:

Ayrıntılı bilgi için:
Soru Önergeleri Birimi

Telefon No: 0 (312) 449 1494

TİCARET BAKANLIĞI

Adana Milletvekili Sayın Orhan SÜMER'e ait 7/34910 Sayılı Yazılı Soru Önergesine İlişkin Cevaplar:

Bakanlığımız görev ve yetki alanına giren hususlar itibarıyla, önergenize ilişkin cevaplarımıza aşağıda yer verilmiştir:

1-4) Bilindiği üzere, Döviz Kazandırıcı Hizmet Sektörleri Markalaşma Destekleri Hakkında Karar uyarınca Marka/Turquality Destek Programı kapsamına alınacak yararlanıcının belirli bir iş yönetimi kalitesi, operasyonel mükemmellik düzeyi ve markalaşma potansiyeline sahip olması şartı aranmaktadır. Söz konusu şartların tespitini teminen Bakanlığımız tarafından belirlenen performans kriterleri çerçevesinde Turquality Programı Yönetim Danışmanlığı Firması tarafından gerçekleştirilen Ön İnceleme Çalışmasının ardından firmanın uygunluk düzeyine göre mezkûr Karar kapsamında desteklenip desteklenmeyeceği, desteklenecek ise hangi program kapsamına dâhil olacağı belirlenmektedir.

Söz konusu yararlanıcı yukarıda belirtilen şartları tesis ederek söz konusu Karar kapsamında Turquality Programı'na kabul edilmiş olup kabul tarihinden itibaren gerçekleştirdiği faaliyetlere yönelik harcamalar anılan Karar hükümleri çerçevesinde belirli oranlar ve limitler dâhilinde desteklenmektedir.

Bu kapsamda, söz konusu destek programı kapsamına alınan yararlanıcıların yurt dışı birimlere ilişkin brüt kira (depo için ardiye gideri, vergi/resim/harç dâhil), belediye giderleri, anılan birimlerin kiralınmasına yönelik uygun mahal araştırması ve komisyon harcamaları ile hukuki danışmanlık giderleri, %50 oranında karşılanmaktadır. Bu itibarla, bahse konu yararlanıcının yurtdışı birim desteğine ilişkin destek tutarı toplam kira bedeli olan aylık 50.000 Dolar'ın %50'sine tekabül eden 25.000 Dolar olarak hesaplanmaktadır.

Yine, Döviz Kazandırıcı Hizmet Sektörleri Markalaşma Destekleri Hakkında Karar'ın Uygulama Usul ve Esaslarına İlişkin Genelgesi "Brüt kira kapsamında zorunlu vergiler dâhil olmak üzere kiralanan birime ilişkin alan kirası desteklenmektedir." hükmünü amirdir.

Bu kapsamda, anılan birime ait ortak kullanım alanlarına ilişkin giderlerin, ilgili birime ne ölçüde yansıtıldığı ve rayice uygunluğu konuları Ticaret Müşavirliğimiz kanalıyla yeniden incelenmiş olup konuya ilişkin olarak Müşavirliğimizden alınan yazılarda özet olarak; AVM yönetimi ile gerek şifahi gerek e-posta yoluyla temasa geçilmiş olduğu ifade edilerek söz konusu firmadan kira ve elektrik giderleri dışında AVM yönetimince herhangi bir ortak kullanım gideri bedeli alınmadığı belirtilmiştir.

Bununla birlikte, söz konusu bulguya Sayıştay Başkanlığı Raporunda yer verilmesi üzerine, Ticaret Müşavirliğimiz tarafından tekrar bir inceleme yapılmış olup bahse konu yurt dışı birimin bulunduğu AVM'de yer alan benzer büyüklükte ve konumda olan diğer mağazaların ödemiş olduğu ortak giderler göz önünde bulundurularak metrekare başına düşen emsal bir ortak kullanım gideri belirlenmiştir.

Bu çerçevede, belirlenen emsal ortak kullanım gideri kapsamında kiraya yansıyan tutar ve söz konusu tutarın yasal faizi hesaplanarak yararlanıcıdan geri alınmasına yönelik işlem tesis edilmiştir.

Diğer taraftan, Ülkemizin taraf olduğu Dünya Ticaret Örgütü (DTÖ) Hizmet Ticareti Genel Anlaşması (GATS) kapsamında toplam 163 adet hizmet sektörü yer almakta olup perakendecilik hizmetleri "dağıtım hizmetleri" ana başlığı altında sıralanmaktadır. Aynı şekilde OECD tarafından yapılan ve Genişletilmiş Ödemeler Dengesi Hizmet Ticareti Sınıflandırması

(EBOPS 2010) dayanağını oluşturan uluslararası çalışma da Perakendecilik Hizmeti'nin, ticarete konu ürünlerin müşterilere uygun lokasyonlarda sunulmasını ifade eden bir dağıtım hizmeti olduğunu ifade etmektedir.

Bakanlığımızca desteklenecek olan hizmet sektörleri belirlenirken, ülkemizin rekabet üstünlüğüne ve gelişim potansiyeline sahip olduğu alanlar önceliklendirilmekte olup sektörel sınıflandırmalar bakımından uluslararası anlaşmalar ve EBOPS gibi uluslararası geçerliliği olan sınıflandırmalar dikkate alınmaktadır. Bu açılardan bakıldığında, hizmet kavramını sözlük tanımı ile sınırlandırarak ülkemizin taraf olduğu uluslararası bir anlaşma tarafından hizmet ticaretine konu faaliyet olarak belirlenen perakendecilik hizmetlerini “mal ticareti” olarak tanımlamanın doğru bir yaklaşım olamayacağı değerlendirilmektedir.

Söz konusu bulguda yararlanıcının yurt dışı birimlerinde yer alan yabancı markaların miktarının tespit edilerek ödenen destek miktarının bu oranda kesilmesi yönündeki değerlendirme üzerine bahse konu firmanın yurtdışı birimlerinin bulunduğu ilgili ülkedeki Ticaret Müşavirliklerimizce söz konusu birimlerde yer alan yabancı marka oranlarının tespit işlemleri tamamlanmış, gerekli mahsup işlemleri tesis edilmiştir.

Öte yandan, yurt dışı fuar organizatörlerinin yurt dışı fuar organizasyonları kapsamındaki tanıtım harcamaları 2017/4 Sayılı Yurt Dışında Gerçekleştirilen Fuar Katılımlarının Desteklenmesine İlişkin Karar çerçevesinde Bakanlığımızca desteklenmektedir. Yurt dışı fuar organizasyonlarında kurulan Türkiye Standları kapsamındaki harcamalara da Bakanlığımızca anılan çerçevede destek sağlanmaktadır.

Buna göre, 13-15 Şubat 2018 tarihleri arasında Paris/Fransa'da düzenlenen “Premiere Vision Fabrics” fuarında ülkemizin ve sektörlerimizin etkin tanıtımlarının sağlanması amacıyla yönelik olarak Bakanlığımızca Türkiye Standı kurulmuştur. Türkiye Standı kurulması kapsamında proje ve tahmini maliyet bilgileri fuarın organizatörü olan İstanbul Tekstil ve Konfeksiyon İhracatçı Birlikleri Genel Sekreterliği (İTKİB) tarafından fuar öncesinde Bakanlığımıza iletilmiş olup söz konusu proje Bakanlığımızca uygun görülmüştür.

Proje kapsamında, Türkiye Markası Standının bir unsuru olan kumaş trend alanı kurulmuştur. Bu bağlamda, İTKİB tarafından aşağıda belirtilen hizmetler alınmıştır;

- Fuarın konusu olan 2019 İlkbahar/ Yaz sezonu renk ve kumaş trendlerinin belirlenmesi,
- Belirlenen trendler kapsamında kumaş ve renk trendlerini açıklayan özel bir broşür hazırlanması,
- Belirlenen trendler ışığında bahse konu fuara katılan Türk katılımcılardan güncel kumaş numunelerinin toplanması,
- Toplanan numunelerin farklı konseptler için hazırlanan sergi masalarına ayrıştırılarak Türkiye Markası Standında bulunan kumaş trend alanı sergi kurgusunun tasarlanması ve hazırlanması,
- Kumaş trend alanı konsept ve sergi tasarımının fuar alanında uygulamasının yapılması.

Buna göre söz konusu harcamanın trend alanı kurulmasına yönelik bir gider olduğu anlaşılmaktadır. Trend alanı 2017/4 Sayılı Kararın Uygulama Usul ve Esasları Genelgesinde yer alan bir destek unsurudur. Ancak alınan hizmet faturada yerinde olmayan bir biçimde “Danışmanlık Ücreti” olarak yer almıştır. Benzer durumların ortaya çıkmasının önlenmesini teminen yurt dışı fuar organizatörlerimiz, tanıtıma yönelik alınan hizmetlerin faturalarda detaylandırılması hususuna ilişkin olarak Bakanlığımızca talimatlandırılmıştır.

Diğer taraftan, 2008/2 sayılı Tasarım Desteği Hakkında Tebliğ çerçevesinde, onaylanan bir tasarım ve ürün geliştirme projesi kapsamında verilen istihdam desteği, kamuoyunda yer aldığı gibi, herhangi bir bürokrata ya da Bakanlık çalışanına yapılmamıştır.

Mezkûr Tebliğ çerçevesinde ülkemizde tasarım ve inovasyon kültürünün oluşturulmasını ve yaygınlaştırılmasını teminen şirketlerin yurtdışı pazarlara yönelik yüksek katma değerli ürün geliştirmek amacıyla yürütecekleri tasarım ve ürün geliştirme projelerine ilişkin tasarımcı, modelist ve mühendislerin brüt maaşları proje bazında %50 oranında desteklenmektedir. Dolayısıyla yüksek nitelikli personel istihdam edilmek suretiyle şirketlerin tasarım kapasitelerinin geliştirilmesi ve ülkemizin uluslararası bilinirliğinin artırılmasıyla yüksek markalar oluşturulması amaçlanmaktadır.

Söz konusu destek mekanizmasından yararlanarak ihracat yapan bir hazır giyim firmasının istihdam ettiği ve dünyaca ünlü markalarla çalışmış bir tasarımcının aylık brüt ücreti için %50 oranında devlet yardımı sağlanmıştır. Bu çerçevede, kamuoyuna yansıyan 140.595 TL tutarındaki bedel, tasarımcının yalnızca işten ayrıldığı aya ait yan hak ödemeleri dahil tutar olup destek başvurusu hesaplanırken ilgili incelemeci kuruluşça brüt ücret içerisine sehven dahil edilen söz konusu yan hak ödemeleri, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun hükümleri çerçevesinde proje sahibi firmadan geri tahsil edilmiştir.

Sonuç olarak, Bakanlığımızca tesis edilen işlemlerle ilgili Sayıştay tarafından tespit edilmiş herhangi bir kamu zararı bulunmamaktadır.